

GRONINGER

COURANT.

ALGEMEEN

DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

GRONINGEN, 19 Maart.

In een *Buitengewoon* nummer dezer Courant hebben wij reeds gisteren avond de zoo onverwachte als treurige tijding van het overlijden van onzen beminden Koning dadelijk aan onze lezers kenbaar gemaakt.

Hier ter stede, zoo als door 't geheele Vaderland, waren aller gemoederen door dit plotseling afsterven geschokt, ofschoon er, gelukkig, in Nederland geene vrees bestaat, dat de schok, door eene zoo gewichtige staatkundige gebeurtenis te weeg gebragt, duurzamen invloed zal uitoefenen. Wij laten hier eenige nadere bijzonderheden volgen zoo wel nopens de ziekte, als ten aanzien van het overlijden des geëerbiedigden Konings, en wat de Regering na het vernemen van het treurende berigt, heeft gedaan.

De *Staats-Courant* van Zondag, den 18den dezer, bevat in een extra-nummer de volgende proclamatie:

Aan het Nederlandsche Volk!

Het heeft den Almachtige behaagd onzen beminden Koning WILLEM DEN TWEEDE, tot Zich te roepen.

Na eene sikkering, welke aan eene bedriegelijke hoop voedsel gaf, bezweek Zijne Majesteit heden morgen te half drie uur.

Diepe rouw overdekte het Vaderland bij het afsterven van eenen Vorst, die Zijn Volk boven alles lief had!

Zijn beminde Zoon WILLEM ALEXANDER PAUL FREDERIK LODEWIJK beklimt, naar artikel 13 der Grondwet, den Troon.

WILLEM DE DERDE is KONING DER NEDERLANDEN.

De geheele Natie is Hem trouw verschuldigd.

In Zijnen naam blijven allen werkzaam tot handhaving van wet, orde en rust.

Reeds zijn de noodige bevelen gegeven, om aan KONING WILLEM III de treurige tijding over te brengen, welke Hem tot de gewichtige taak roept, waarop Zijne geboorte en de Grondwet Hem een onschendbaar regt geven.

Wij verwachten, dat een ieder in zijne betrekking, door drongen van liefde voor het beminde Huis van Oranje, met kalmte en met warme vaderlandsliefde zal medewerken, om door eene rustige houding, onder den zegen Gods, het welzijn des Vaderlands te bevorderen.

Wij zullen, in afwachting van 's Konings komst, onvermoeid tot hetzelfde doel werkzaam zijn.

's GRAVENHAGE, 17 Maart 1849.

De Minister van Marine, J. C. RIJK.

De Minister van Justitie, D. DONKER CURTIUS.

De Minister van Binnenl. Zaken, J. M. DE KEMPENAEER.

De Minister van Oorlog, VOET.

De Minister van Financiën, VAN BOSSE.

De Minister voor de Zaken der Hervormde en andere Eerediensten, S. VAN HEMSTRA.

De Minister van Koloniën, G. L. BAUD.

De Minister voor de Roomsche-Catholieke Eeredienst, J. A. MUTSAERS.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten Generaal van Zaterdag, den 17den dezer, waarin de gezamenlijke ministers tegenwoordig waren, heeft Z. Exc. de minister van marine, als tijdelijk voorzitter van den ministerraad, de navolgende mededeeling gedaan:

„Mijne HEEREN!

„De noodlottigste slag, die Nederland kon treffen, is ons zoo even berigt.

„Koning WILLEM DE TWEEDE is niet meer!

„Nadat de dag van gisteren de hoop op herstel had zien verlevendigen, heeft in den laatsten nacht eene vernieuwde benaauwdheid een einde gemaakt aan Zijner Majesteits dierbaar en voor het Vaderland zoo hoogst weldadig leven.

„Omstreeks half drie uur van dezen morgen gaf Hoogstdezelve den geest.

„Diepe droefheid overstelpt onze harten, en wordt door geheel het Nederlandsche Volk, dat dezen uitmuntenden Vorst wist te waarden, gedeeld.

„De allereerste kennisgeving van dit smartvolle verlies meenen wij aan de aanwezige Vergadering van 's Volks Vertegenwoordigers verschuldigd te zijn. Van dien treurigen pligt komen wij ons kwijten.

„Koning WILLEM III bestijgt den Troon der Nederlanden.

„De minister van buitenlandsche zaken vertrok gisteren namiddag naar Engeland, om Hoogstdezelve de berigten van den zorgelijken toestand, waarin Zijn Koninklijke Vader verkeerde, over te brengen en tot de overkomst herwaarts uit te noodigen. Andere afgevaardigden vertrekken heden, om het berigt van het overlijden over te brengen.

„In afwachting van de overkomst van dezen onzen geëerbiedigden Koning, bevljchten wij ons den geregelden gang van zaken en de behartiging der meest dringende belangen te bevorderen, en rekenen daarbij op de ordelievendheid der Nederlandsche Natie, op haren eerbied voor den ontslapen Vorst en op hare gehechtheid aan haren Koning.

„Daarop is door den voorzitter, de heer van Goldstein, geantwoord in de navolgende bewoordingen:

„De Vergadering ontvangt met een diep gevoel van smart de kennisgeving, welke door de Regering aan haar is gedaan. Het verlies van den Vorst, die zoo hoog in de aching en de genegenheid der ingezetenen stond aangeschreven, is eene ramp, welke algemeen door de Natie gevoeld zal worden. Meer dan immer beseffen wij allen, hoe de eenstemmige samenwerking van Regering en Vertegenwoordiging, te midden van deze beproefde omstandigheden, vereischt wordt. Wij zullen daarin gewis niet achterlijk willen blijven. en gaarne de hand leenen tot die maatregelen, welke in het algemeen belang gevoerd worden. Hoe diep wij ook getroffen zijn door de tijding, welke ons medegedeeld werd, zoo gevoelen wij tevens, dat wij een vast steunpunt vinden in de Grondwet, welke wij allen bezworen hebben en aan welke wij allen de hand willen houden. Zij rigt onze blikken op den Vorst, die thans de teugels van het bestuur in handen heeft, en zij noemt in WILLEM III den Opvolger van WILLEM II. Trouw aan de Grondwet en gehechtheid aan den Koning, dien zij ons schenkt, wone dus in aller harten, en steeds blijs ons streven, om met alle krachten voor het heil van het Vaderland te waken.

„Vervolgens is besloten, om de door de Regering gedane mededeeling voor kennisgeving aan te nemen en tevens, om eene commissie te benemen tot het ontwerpen van een adres aan Z. M. WILLEM III, ter zake van de ontvangene mededeeling. De leden der commissie zullen Maandag in de afdeelingen benoemd worden.

„Eindelijk is bepaald, om de beraadslagingen van het gewijzigde Reglement van Orde der Kamer, die tegen Maandag, den 19den dezer, waren vastgesteld, tot nader te verlagen.

Den 16den dezer, des ochtends, is te 's Hage de raad van ministers vergaderd geweest. In die vergadering is toegelaten de heer dr. BECKERS, inspecteur-generaal van de geneeskundige dienst der land- en zeemagt, die bij vroegere ongesteldheden des Konings met den heer dr. EVERARD Z. M. heeft bijgestaan. — De heer BECKERS is, na het houden van dien ministerraad, naar Tilburg vertrokken.

Den 17den dezer 's namiddags te een uur, heeft de baron *Merkes van Gendt*, uit Tilburg komende, te 's Gravenhage het treurig berigt van het overlijden van Z. M. Koning WILLEM DEN TWEEDE aangebragt.

De verslagenheid, welke deze bedroevende tijding in de residentie heeft te weeg gebragt, was te grooter, omdat men zich, naar aanleiding van het laatste der bekend gemaakte berigten, nog met eenige hoop op herstelling meende te mogen vleien. — Tijdgenooten en nakomelingen zullen nimmer vergeten, dat deze Vorst, uit het vrijheidlievend stamhuis van Oranje, welken het de Voorzienigheid in hare ondoorgrondelijke wijsheid behaagd heeft in deze oogenblikken aan Nederland en zijn getrouw volk te ontrukken, in de ure des gevaars steeds zijn leven voor 's vaderland en zijn bloed gestort heeft voor de welvaart, de eer en de onafhankelijkheid van het dierbaar Vaderland.

In den namiddag van den 17den is de bezetting der residentie 's Gravenhage op het Alexandersplein bijeengekomen; er werd quarië geformeerd en de bevelvoerende officier heeft toen aan de heeren officieren en overige militairen 's Konings overlijden officieel kenbaar gemaakt met de bijvoeging, dat handhaving van wetten, orde en rust steeds de voorname pligt van den krijgsman is.

[Hetzelfde heeft op denzelfden tijd, ook te Amsterdam plaats gehad.]

— Het stedelijk bestuur der residentie heeft de volgende publicatie uitgevaardigd:

„Burgemeester en wethouders der stad 's Gravenhage, het treurig berigt ontvangende hebbende van het op heden te Tilburg overlijden van Z. M. Willem II, onzen geëerbiedigden en beminden Koning, noodigen bij deze de ingezetenen en een ieder uit, om gedurende deze dagen van diepen rouw zich te onthouden van alle gerucht, gezang en alle openbare vermakelijkheid.

„Burgemeester en wethouders vertrouwen, dat het niet noodig zal zijn, in deze vorstelijke residentie, waarvan de burgerij zoo buitengemeen veel aan den ontslapen, menschevrienden en milddadigen Vorst verschuldigd is, meerder aandrang te gebruiken, tot het in deze treurige omstandigheden aanbevelen van orde en rust.

Nopens het overlijden van Z. M. den Koning schrijft men aan de *N. Rot. Courant* uit Tilburg het volgende:

„De dag van den 16den dezer beloofde eene gunstige verandering in de ziekte van Z. M. De Koning lag op het einde van dien dag in een schijnbaar verkwikkenden slaap. Dan, naauwelijks ontwaakt, verhieven zich de asthmatische aandoeningen; dadelijke hulp werd verleend door de drie heeren doctoren, doch binnen een half uur tijds had de Vorst opgehouden te leven. H. M. de Koningin en Z. K. H. Prins Hendrik werden intusschen geroepen, doch mogten Z. M. niet meer levend aanschouwen. Allertreffendst was het, de droefheid dezer vorstelijke personen te zien.

„Niettegenstaande het nachtelijk uur waren spoedig de gouverneur en de procureur-generaal der provincie, en andere autoriteiten aanwezig, en vertrok de heer *Merkes*, adjudant des Konings, dadelijk naar 's Hage met de treurige tijding, later de heer van der Capellen naar Engeland, om Z. K. H. den Prins van Oranje te ontmoeten.

„Heden middag (17den dezer) te twaalf uur hebben zich H. M. de Koningin en Z. K. H. Prins Hendrik gevolgd naar het paleis begeven. ten einde het lijk van den overleden Koning te zien. In het vertrek, waarin het stoffelijk hulsel zich bevond, was, op verlangen van Hare Majesteit, ds. *Schotel*, predikant alhier, aanwezig, die, zodra H. M. bij het lijk was nedergekniel, een roerend gebed uitsprak, dat diepen indruk op de aanwezigen maakte.

„Op verlangen van Z. M. ligt het lijk in Hoogstdezelfs gewone tenue gekleed en zal er geene balseming plaats hebben; van eenige beschikking is nog niets bekend.

De correspondent van het *Handelsblad* uit TILBURG, schrijft dienaangaande het volgende, dd. 17den Maart:

„De hartzeikete, waaraan Z. M. de Koning leed, heeft heden nacht, weinige minuten na twee uur, een einde aan Hoogstd. leven gemaakt.

„Te 1½ uur was Z. M. nog bij volle kennis en gaf Z. M. zelfs zijn genoege te kennen over de beterschap, welke Hoogstd. gevoelde. Maar weinige oogenblikken later werd Z. M. door zulk eene benaauwdheid aan het hart overvallen, dat de Vorstelijke Lijder daaronder bezweek.

„H. M. de Koningin, zoo ook Z. K. H. Prins Hendrik mogten nog het droevige genoege smaken den geliefden Vorst vóór zijn afsterven te aanschouwen. In welk een 'treurigen toestand de Vorstelijke familie zich bevindt, kan wel beseft, maar niet beschreven worden.

„Heden avond wordt de grootmeester van het Koninklijk Huis, de baron van Doorn van West-Capelle, uit 's Hage alhier verwacht, ten einde al datgene te regelen, wat op de overbrenging van het Vorstelijk lijk naar 's Hage betrekking heeft.

„Naar men verder verneemt, zal H. M. de Koningin met Hoogstd. gevolg morgen van hier naar 's Hage terug keeren.

— Ten gevolge van het overlijden des Konings is de trekking der vijfde klasse van de 207de Staatsloterij, welke heden, Maandag, zoude plaats hebben, tot nadere aankondiging uitgesteld.

Wij laten hier nog volgen enkele herinneringen betreffende het leven van Z. M. den Koning, welke in de *Rotterdamse Courant* van heden avond aldus voorkomen:

WILLEM FREDERIK GEORGE LODEWIJK, den 6den December 1792 te 's Gravenhage geboren, deelde reeds als tweejarig knaapje in de ballingschap, tot welke zijn Vorstelijke Geslacht, ten gevolge der staats-gebeurtenissen, den 18den Januarij 1795 veroordeeld werd, toen het zich, op eene visscherspink, te Scheveningen naar Engeland inscheepte, en later, als jongeling, in die, welke zijne Vorstelijke Ouders, door Napoleons overheersching van Duitschland, op nieuw trof. Prins Willem Frederik hield zich, in 1807 van het staatkundig toneel afgetreden, hoofdzakelijk met de opvoeding zijner beide Zonen bezig. De Erfprins oefende zich eerst in de militaire school te Berlijn, en voltooide later zijne opvoeding aan de hogeschool te Oxford. Weldra zag hij zich genoopt om aan den strijd voor Spanje's onafhankelijkheid tegen de Fransche heerschappij deel te nemen. Onder Wellington behaalde hij, in 1812, zijne eerste lauweren, bij de bestorming van Ciudad-Rodrigo en Badajoz, en later bij den bloedigen slag van Salamanca. Englands Koning benoemde hem tot adjudant, en de bevolking ontving hem met luide toeluching, toen hij, in het begin van Augustus, door den Hertog naar Londen gezonden was, om de tijding der overwinning in den vierdaagschen veldslag in de Pyreneeën derwaarts over te brengen.

Niet lang nog had Nederland zich in de gezegende omwenteling van November 1813 verheugd, of Napoleons terugkomst van Elba vervulde aller harten met angst en schrik. De oprigting van het nieuwe Rijk der Nederlanden werd daardoor bespoedigd, en bij de aanvaarding der kroon, den 16 Maart 1815, schonk Koning Willem Frederik zijnen oudsten Zoon den naam en titel van Prins van Oranje, verzekerd, zeide hij, „dat hij den alouden luister daarvan zou ophou-

den, en, ten allen tijde, met moed en zelfloffing, voor de regten van zijn Huis, en voor Nederlands eer en veiligheid, waken.” Al dadelijk bleek het, dat de Koning zich niet had bedrogen. Quatre-Bras en Waterloo getuigden het het den 17 en 18 Junij 1815. Daar hielp de Kroonprins den aanbruischenden stroom der overvelders keeren; de dankbaarheid der Natie, de hulde van Europa, de hand van Ruslands grootvorstin Anna Paulowna, met wie hij den 21 Februarij 1816 te Petersburg in den echt trad, was zijn loon.

Vier Zonen en eene Dochter wuren de vruchten van dezen echt; maar in het bezit van een 'der Zonen mogt het Vorstelijk Paar zich slechts kortstondig verheugen.

De opstand der Belgen in Augustus 1830 schonk den dapperen Prins nieuwe gelegenheid om proeven van moed en beleid te geven. Met angst vernam men, hoe hij zich alleen binnen hot oproerig Brussel wasgde, om, ware het mogelijk, de bevrediger en redder des volks te zijn; met verontwaardiging, hoe zijne edelmoedige poging schipbreuk leed, en het opgewonden gramw hem dwong die hoofdstad te verlaten, en door een ridderlijk besluit zijn fel bedreigd leven te redden. Niet minder moedig dan toen alleen, beoode hij zich, omtrent een jaar later, aan de spits van Nederlands dappere scharen. Hasselt en Leuven zullen, met Spanje's velden en die van Waterloo, onvergetelijk in de geschiedenis van zijnen krijgroom blijven.

Treurde het kinderhart des Prinsen bij het stoffelijk overschot eener verstandige en liefderijke Moeder, die hem den 12 October 1837 door den dood ontfiel, zijn vaderhart verblijdde zich ruim anderhalf jaar later, bij de echtverbinding van zijnen oudsten Zoon met de beminnelijke Prinses Sophia van Wurtemberg, en andermaal, in October 1842, ofschoon de scheiding hem zwaar viel, bij die zijner geliefde eenige Dochter, met den Erfgrootertog van Saksen-Weimar-Eisenach. Zwaar woog, nu een jaar geleden, tegen deze oudervreugde de smart der tijding op, dat zijn beminde zoon ALEXANDER in een verwijderd oord was bezwoken, en 's Rijks werf te Rotterdam — de laatste plek die de nu betreurde Monarch in gezondheid betrad, — was den 20sten April 1848 getuige van zijne tranen bij dat dierbaar lijk, gelijk den 30sten December 1843 van die, welke hij bij het lijk zijns grijzen Vaders stortte.

Dien Vader was hij den 8sten October 1840, als WILLEM II, in het bewind opgevolgd, en den 29sten November daaraanvolgende te Amsterdam plechtig ingehuldigd. De bijzonderheden zijner ruim achtjarige regering zijn nog versel in ieders geheugen; verschillend moge zij nu en dan beoordeeld zijn, dit is zeker, dat de Koning immer trachtte de zorg voor het geluk zijner onderdanen met die voor de handhaving der eer van zijn doorluchtig Stamhuis te verbinden. Moge zijne politieke zienswijze hem al gedurende eenigen tijd wederhouden hebben van aan eene ruimere herziening der Grondwet zijne goedkeuring te hechten, eenmaal van de noodzakelijkheid daarvan overtuigd, was hij, den 13den Maart 1848, — juist een jaar voor dat de ziekte, die hem ons heden ontrukte, hem zoo plotseling overviel, — de eerste om in dat gewichtig werk voor te gaan, en het sedert naar vermogen te helpen bevorderen. Aan zijnen wensch werd voldaan: „Ons Staatsgebouw is op dezelfde grondslagen gevestigd gebleven, maar zijne inrigting gewijzigd naar de behoefte van den tijd, en zodanig zamengeseld, dat er verbeteringen, die de toekomst mogt vorderen, zonder schokken zouden kunnen worden aangebragt.” Zoo sprak de stem des Konings, den 16den October 1848, bij de opening van de Zitting der Staten Generaal. En toen de Vorst, den 13den Februarij van dit jaar de Zitting der nieuwe Staten Generaal opende, besloot hij zijne rede met deze woorden: „Laat ons, met die eendragt, welke kracht geeft, ijverig voortgaan om het goede te bevorderen. en het Opperwezen zal Zijn zegen op onzen arbeid geven.”

Koning Willem II is het niet gegund geworden de geheele voltooijing van het groote werk te aanschouwen, dat op de door hem geleide grondslagen wordt opgetrokken. Maar mogen die woorden, de laatste, welke hij aan Volksvertegenwoordigers en Volk openlijk toesprak, tot gulden les voor allen verstrekken, en de naleving daarvan het grootste blijk van eerbied voor zijne nagedachtenis zijn; opdat die laatste openbare bede, tot heil van het Volk en het Vorstelijk Huis, tot heil ook der nakomelingschap, hare vervulling erlange.

TURKIJE.

Conflicet tusschen Rusland en Turkije.

Eene nieuwe verwikkeling doet zich op in het zuiden van Europa. Turkije gevoelt zich beleedigd door Rusland; hoewel de Porte verklaard heeft, zelf de Donan-vorstendommen te kunnen in bedwang houden, zijn de Russische troepen niet alleen niet terug getrokken, maar daarentegen nog versterkt; — Rusland heeft daarbij aan de Serviërs 10,000 geweren uitgedeeld, zonder medeweten van Turkije; — de Czaar heeft 10,000 man over Otomannisch grondgebied doen trekken, om de Oostenrijkers ter hulpe te snellen, niettegenstaande de tegenkanting van *Fuad Effendi*; — eindelijk wordt Bulgarije door Rusland tegen de Porte opgezet, en verlangt de Keizer deopheffing der Quarantaine voor Rusland, terwijl hij die voor Turkije nog destrenger zou willen maken. — Dit zijn zoovele redenen, die den Sultan nopen zich te wapenen, hoewel hij en zijn ministerie niets minder wenschen, dan eene vredebreuk met den magtigen nabuur.

Tot dus verre is in Konstantinopel het volgende bepaald nopens de wapening: men rust 40 schepen uit, waarvan 8 of 9 linijschepen; deze vloot is schoon, maar ongelukkig mist men geoevende zeelieden. Er is sprake, om de equipage aan te vullen met Grieksche en Armeensche Christenen; maar Turkije zal voorzigtig handelen door niet te veel op zijne vloot te rekenen.

Zijne kracht is in het leger, in den oorlogzuchtigen geest der Muselmansche bevolking. Turkije wapent op het oogenblik 300,000 man, waarvan 150,000 ongeregelde troepen, die naar Konstantinopel zijn ontboden.

ITALIE.

VAN DE GRENZEN, 12 Maart.

De Jezuïten-partij moet niets anders in den zin hebben, dan de Fransche Republiek tot het middelpunt van de Roomsche-Catholieke hiërarchie te maken. De Paus zoude zich in eene van de grootste steden van Frankrijk vestigen. De Jezuïten te Turin hebben de gelden, welke zij bezaten, grootendeels naar Frankrijk gezonden; een deel daarvan zoude gebruikt worden, om de verkiezingen in den geest der propaganda te bevorderen.

De kardinaal Antonelli heeft uit naam van den Paus op nieuw een protest aan het *corps diplomatique* gezonden, voornamelijk met betrekking tot het plan van de Romeinsche Regering, om de voorwerpen van kunst op het Vatikaan te verkoopen of tot waarborg te stellen, ten einde eene leening te kunnen sluiten.

— De constituerende vergadering te Rome heeft een decreet uitgevaardigd, waarbij alle voorregten der geestelijkheid omtrent regisroefening of ander genot van exceptionele wetten afgeschaft worden. In alles wat het geestelijke raakt, wordt niets veranderd.

— Paus Pius IX moet geweigerd hebben eene gewapende interventie aan te nemen, tenzij men hem 500 paspoorten in blanco geve, ten einde hen te redden, die het meest in de Romeinsche omwenteling betrokken waren.

Mervatting der vijandelijkheden in Italië.

Te Parijs is den 14den Maart, door eene bron, die alle geloof verdient, bekend gemaakt, dat de oorlog tusschen *Karel Albert* en de Oostenrijksche armee op den 13den dezer inderdaad weder is aangevangen.

[De *Patrie* meldt, dat *Karel Albert* op den 14den dezer naar Alessandria zou vertrekken, om de operatiën van het leger persoonlijk te besturen.

De zaak van *Pius IX* geraakt intusschen meer en meer op den achtergrond. De Fransche vloot voor Toulon, zoo zij werkelijk wordt uitgerust om voor Civita-Vecchia te kruisen, zal niets meer zijn dan een observatie-eskader, dat volstrekt geen offensief karakter heeft.

Engeland speelt thans de rol van den beleedigde. Dat kabinet zegt, thans niet ten gunste van *Pius IX* te willen interveniëren, en ook niet in eenige interventie van andere mogendheden te willen toestemmen, omdat het daartoe niet mede is uitgenoodigd. Het wil vooraf de zaak van Sicilië vereffenen. — Van Spanje's tusschenkomst hoort men nog niets.]

Alle berichten, te Parijs den 15den Maart ontvangen, komen hierin overeen, dat er nog geene batalije is geleverd tusschen de Oostenrijkers en Piëmontezen. Laatste genoemde zouden echter over de Tessino zijn getrokken. De generaal *Renaud* en eenige hoofd-officiëren van 't leger der Alpen, met verlof te Parijs, ontvingen order om dadelijk te vertrekken.

De Fransche regering schijnt den 15den stellig zeker nog geene officiële tijding ontvangen te hebben, hetzij van de opzegging des wapenstilstands, hetzij van het overtrekken des Tessino's door het Piëmontsche leger. Ja, zelfs bleven vele personen nog het gevoelen aankleven, dat Koning *Karel Albert*, in weerwil zijner verklaring, „dat hij den wapenstilstand door de Oostenrijkers verbroken achtte,” desniettemin, wegens zijne aanneming van de Anglo-Fransche bemiddeling, de vijandelijkheden niet zoude vernieuwen, voor dat hij op eene officiële wijze de opzegging van den wapenstilstand aan de bemiddelende mogendheden had medegedeeld.

— Er zijn ook den 16den te Parijs weinige berichten uit Turin ontvangen. De laatste van den 12den Maart spreken nog niet van het hervatten der vijandelijkheden, of van het overtrekken van den Tessino door de Piëmontsche troepen, zelfs niet van de opzegging van den wapenstilstand.

— Men sprak veel van de vermoedelijke hervatting der vijandelijkheden tusschen Napels en Sicilië. Het ophouden van den wapenstilstand is door den Koning van Napels den 5den Maart aan Sicilië aangekondigd. De Napelsche vloot is door de Fransche pakketboot in de Middellandsche zee ontmoet. Men begroot het leger, dat naar Sicilië zal overgevoerd worden, op 30,000 man, en het zeggen was, dat de vijandelijkheden op den 16den Maart zouden hervat en de forten van Syracuse en Palermo ten gelijken tijd belegerd worden.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 11 Maart.

Prins *Windischgrätz* heeft zijn sedert gevoerd proces tegen den Keizer van Oostenrijk (wegens de goederen der familie *Wallenstein*) gewonnen. — Dat hij dit juist *thans* gewonnen heeft, is opmerkelijk, en gewis ware het eervoller voor de Oostenrijksche justitie, dat hij het vroeger of ten minste niet juist *thans*, nu de Prins in blakende gunst staat, gewonnen had.

FRANKFORT, 13 Maart.

In de zitting der Nationale Vergadering van heden beantwoordde, onder anderen, de rijk-minister van financiën eene vroeger gedane interpellatie nopens de Staten, die bijgedragen hebben tot de oprichting eener Duitse vloot. Daaruit blijkt, dat Oostenrijk, Beieren, Saksen, *Limburg*, *Luxemburg* en *Liechtenstein* niets betaald hebben.

[*Limburg* heeft verklaard, „dat de oprichting van eene Duitse vloot eene onvoorziene gebeurtenis was, waarop bij het budget niet gerekend was. De Regering moest alzoo vooraf, naar aanleiding der Nederl. Grondwet, met de stenden beaardslagen; zij erkende echter haren pligt tot bijdrage.” Het rijk-ministerie had geprotesteerd, dat het beroep op de Nederl. Grondwet de vervulling van een' bondspligt belemmeren zoude. — *Luxemburg* heeft het betalen van eene bijdrage *aanval gewigerd*.]

— Uit *Lucern* schrijft men van den 8ten Maart: „Gisteren benam de oud-kanselier van den Bondsdag *von Amrhyn*, door eenen sprong in de zee, [NB; lees: meer] zich het leven.”

Van den 14den. Het comité van constitutie heeft eenparig (met uitzondering van 6 stemmen) besloten, het voorstel van *Welcher* ter aanneming aan te bevelen. — Over de constitutie en de kieswet zoude door eene stemming beslist worden, waardoor aan beiden eene groote meerderheid zou verzekerd zijn.

Van den 15den. In de zitting der Nationale Vergadering van 'eden gaf de rijk-minister van koophandel, *Duckwitz*, bijzondere berichten omtrent den tegenwoordigen staat der Duitse vloot; deze bestaat uit drie stoom-fregatten, 6 stoom-korvetten, 1 oorlogs-zeilschip en 86 kanonneerbooten en jollen. Het materieel voor de wapening van al deze bodems was aangeschaft, de officieren en manschappen waren voltallig.

— Het centraal bestuur heeft bevolen, dat 40,000 man Rijkstroepen naar Sleeswijk-Holstein zouden oprukken.

— Bijzondere opmerkzaamheid begint men hier aan de Oostenrijksche aangelegenheden te wijden, daar — zoo als reeds is berigt — sedert eenigen tijd tusschen Rusland en Turkije eene spanning is ontstaan, welke elk oogenblik een meer oorlogszuchtig aanzien verkrijgt. Volgens berichten uit Konstantinopel, van den 28sten Februarij, was dien dag reeds eene gedeelte der vloot naar de Zwarte Zee uitgegaan. Overal in het land hield men zich met werven van soldaten bezig; de recruten doorliepen overal de straten.

HAMBURG, 14 Maart.

Men wil hier weten, dat een Russisch eskader beval heeft ontvangen, om zich naar de Oostzee te begeven.

— Uit *Kopenhagen* wordt gemeld, dat aldaar een Engelsche koerier is aangekomen met dépêches, die den wensch te kennen geven, dat de wapenstilstand verlengd worde.

BERLIJN, 15 Maart.

Hier te lande is men vrij algemeen van oordeel, dat, sedert de Oostenrijksche Regering tot het besluit is gekomen om 16 miljoen Slaven, 5 miljoen Hongaren, 5 miljoen Italianen, 3 miljoen Wallachen, enz., met 7 à 8 miljoen Duitschers tot éénen volkstaat bijeen te brengen, en aan deze menigte eene constitutie te verleenen, — welke *Welcher* niet ten onrechte eene *babylonische* heeft genoemd, — Oostenrijk niet kan vorderen, de eerste staatsmagt te blijven in het vereenigde Duitschland, of bij afwijking dit gezag aan Pruisen af te staan. In de tegenwoordige omstandigheden kan Duitschland de zorg voor zijne zelfstandigheid, zijne vrijheden en dierbaarste belangen geenszins geheel aan Oostenrijk opdragen.

— In de diplomatieke kringen verzekert men zeer bepaald, „dat de Koning verklaard heeft, dat hij de Keizerlijke waardigheid slechts met toestemming van de gezamenlijke Duitse Vorsten aannemen zoude.”

Van den 16den. Het geloof aan een op handen zijnden oorlog met Rusland wint meer en meer veld. De Russische troepen in het koninkrijk Polen moeten vlak bij onze grenzen hun leger opgeslagen hebben; voorts berichten particuliere brieven en reizigers, dat de garde uit Petersburg was gerukt en bereids te Riga aangekomen was. Bij ons heerscht de grootste levendigheid in de oorlogs-werkplaatsen; ook zegt men, dat de bevelen tot bijeenroeping der landweer reeds lang geteekend liggen, ten einde met ieder oogenblik gebruik te kunnen worden.

PARIS, 15 Maart.

In de zitting der Nationale Vergadering van gisteren is gestemd over den persoon, die gedurende de aanstaande maand met het voorzitterschap zal zijn bekleed. De heer *Marrast*, die vroeger telkenmale bij de eerste stemming een genoegzaam aantal stemmen op zich had vereenigd, is ditmaal minder gelukkig geweest, en heeft bij de eerste stemming zoo weinig stemmen bekomen, dat velen vermoeden, dat hij niet zou worden gekozen. Bij de tweede stemming heeft hij echter eene volstrekte meerderheid erlangd, en zijn 778 stemmen te zijnen gunste uitgebragt, waaronder naar alle waarschijnlijkheid die van een aantal republikeinshgezinde afgevaardigden, welke zich alleen voor den heer *Marrast* hebben verklaard, uit vrees, dat een lid der gematigde partij de bovenhand zou bekomen.

In de Nationale Vergadering was veel onrust en opgewondenheid op te merken. Men vrees, dat Frankrijk wel over

de Alpen zal moeten trekken.

— Van eene ministeriële zijde wordt medegedeeld, dat al de ministers van de noodzakelijkheid overtuigd zijn, om den Paus als *wereldlijk Vorst* te herstellen.

— Volgens de thans goedgekeurde verkiezings-wet, zullen de stembiljetten op den 7den Mei aanstaande afgegeven worden; zullen de verkiezingen in geheel Frankrijk plaats hebben op den 13den Mei, en is de dag van den 28sten Mei bepaald voor de eerste bijeenkomst der nieuwe Vertegenwoordigende Vergadering, op welken dag tevens de thans bestaande Nationale Vergadering wettig zal zijn ontbonden.

[De republikeinsche partij is zeer ontevreden over den loop, dien de zaken genomen hebben. Vermoedelijk zullen van haren kant nog krachtige pogingen worden aangewend, om het bestaan der tegenwoordige Vergadering te verlengen.]

— Men spreekt hier thans van een huwelijk tusschen den jeugdigen Oostenrijkschen Keizer *Frans Jozef*, en de Groot-Vorstin *Anna*, nicht van den Keizer van Rusland. In Mei van 1848 waren de huwelijks-onderhandelingen reeds begonnen, doch tot nu toe zeer geheim gehouden.

— Uit *Lesardrieux*, in 't noorden van Frankrijk, meldt men het volgende zonderlinge voorval:

„Eene vrouw uit de gemeente *Plendani* bragt in 't begin van 1827 twee kinderen — en wel jongens — ter wereld. Op den 15den December van 't zelfde jaar beviel zij weder van twee kinderen, ook van het mannelijk geslacht.

„Al deze kinderen zijn thans volmaakt wel en elk bragt gisteren zijn briefje in de stembus.”

BELEID.

ANTWERPEN, 17 Maart.

De tijding van het afsterven van Koning *WILLEM II* was heden middag hier reeds bekend, ten gevolge der doorreis van twee koeriers, een van welken de treurmars naar Brussel en een ander naar Londen ging overbrengen. [Het *Journal d'Amers* laat op de mededeeling daarvan en op eene korte genealogische opgaaf nopens het vorstelijk huis, deze aanmerkingen volgen: „Allen, die den tegenwoordigen toestand der Nederlanden kennen, zullen innig den op verstandige wijs vrijzinnigen Vorst betreuren, dien onze naburen verloren hebben. Moge de Voorzienigheid van Noord-Nederland de rampen afwenden, met welke het op dit oogenblik bedreigd wordt [?] door eene partij, welke zegepraal zeer wel niet zonder noodlottigen invloed ook op België's veiligheid zou kunnen blijven: ons lot toch is, meer dan men algemeen wel denkt, ten naauwste aan dat van de wederhelft der Nederlanden verbonden.”]

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Woensdag 14 Maart.

In die zitting, welke door alle ministers werd bijgewoond, heeft Z. Exc. de minister van koloniën eene mededeeling gedaan, strekkende ten antwoord op eene nota van het gewoet lid der Kamer, uit Overijssel, den heer *Sloet tot Oldhuis*, betreffende het ontwerp van wet, houdende eene belasting, tot dekking van het tekort over 1848 en 1849, en bij welke nota het denkbeeld wordt aangegeven, om dat tekort te bestrijden door eenen verkoop van gronden op Java.

Z. E. heeft in de eerste plaats gewezen op hetgeen Java in 1824 was, als wanneer in die bezitting hier te lande zeer weinig belang werd gesteld, en op hetgeen zij, door een verbeterd stelsel van cultuur, geworden is, terwijl zij thans jaarlijks een bedrag van 14 miljoen aan het moederland uitkeert. Daaruit blijkt, dat in 1824 de begroting der ontvangsten 27 miljoen beliep, en die der uitgaven tot een bijna gelijk bedrag was opgevoerd, en dat men thans, bij eene begroting van ontvangsten van 70 miljoen, in eene uitgave van 56 miljoen heeft te voorzien; — dat in 1824 niet meer dan 30 schepen uit Nederland Java hebben aangedaan, en dat thans 370 Nederlandse schepen op Indië varen, waarvan, in 1847, 215 bodems op Java zijn aangekomen. In aanmerking nemende, dat deze veel omvattende arbeid in 18 jaren is daargesteld, zonder dat de rust onder de bevolking op eene noemenswaardige wijze is verstoord, vermeent de minister, dat men niet dan met erkentelijkheid kan denken aan den stichter van dit stelsel, maar dat het minder zeker is, wat de nakomelingen zal zeggen van hem, die regstreeks of van ter zijde de hand leent, om het te sloopen. Hij zou het onvoorzigtig achten, indien men door onzeker pogingen den bloet der koloniën deed achteruitgaan; hij althans moet er rond voor uitkomen, dat hij daartoe in geen geval zou willen medewerken. Voorzeker is het bestaande voor groote verbeteringen vatbaar; gaarne zal hij daartoe de hand leenen; maar mogt men het bestaande willen in de waagschaal stellen, dan is hij bereid, om zijne taak aan andere handen over te geven.

De minister oordeelt, dat het stelsel van cultuur, waarbij de bevolking, onder de leiding van ambtenaren, den grond bewerkt en de voortbrengselen, tegen billijke belooning, oplevert, moet worden gehandhaafd, — verbeterd en uitgebreid; — dat, wanneer de wenschelijke verbeteringen zullen zijn tot stand gebragt, de uitkomsten zeer belangrijk zullen zijn, en nog langa verschillende wegen zeer aanzienlijke voordelen voor het moederland zullen aanbrengen; vooral indien de bevolking, naar behooren beschermd, de onbelemmerde beschikking over de vruchten van haren arbeid zal mogen erlangen. Z. E. berekent, dat van de 1,600,000 huisgezinnen, in welke de tegenwoordige bevolking van Java, begroot op 10 miljoen, verdeeld is, elk 400 vierkante roeden bearbeit; — dat, onder verbeterde omstandigheden, en indien men in aanmerking neemt, dat in N.-Amerika één neger slaaf 1500 vierkante roeden onderhoudt, deze oppervlakte ten minste tot 650 v. roeden kan worden opgevoerd, en dat daardoor op eene meerdere productie, ter waarde van 67 miljoen, zou kunnen worden gerekend, en de geheele waarde van de jaarlijkse Javaansche productie op 168 miljoen kan worden geschat; ongetreken de meerdere productie, die van de voortdurende vermeerdering der bevolking moet worden verwacht. — De verbeteringen, welke men behoeft, zijn: een doeltreffend stelsel van bemesting; — de regeling van het muntwezen, welke zal kunnen geschieden, zoodra de inlander, zijn belang kennende, zal leeren om geld tot het oogmerk te bezigen, waarvoor het bestemd is, te weten, koop en verkoop; — middelen van vervoer en waterleidingen; — het af-schaffen van verpachte middelen, die tot knevelarijen leiden.

Z. Exc. daarna overgaande tot de bijzondereheden van het plan des heeren *Sloet*, vindt al dadelijk, dat de Regering niet gerechtigd zou zijn tot den bedoelden verkoop van gronden, en betoogt, dat die verkoop aan het cultuurstelsel den bodem zou inslaan, gelijk hij het mede van onberekenbare gevolgen acht, wanneer de gronden in particuliere handen zouden overgaan, of wanneer er een verkoop van landerijen op uitgebreide schaal zou plaats hebben. Een van die vele nadeelen zou zijn, dat zich magtige landheeren en associatiën, inlanders of vreemdelingen, zouden vormen; dat zelfs hoge Indiase ambtenaren zich grondbezit zouden trachten te verwerven, waardoor ruim voedsel aan eigenbelang en misbruiken, ten nadeele van de algemeene belangen, zoude gegeven worden.

Ten aanzien van ontwerpen, tot het erlangen van eenig kapitaal, of tot delging der staatschuld, door den afstand van onderemingen op bezittingen buiten Java, heeft de minister verklaard, dat men deswege met het bestuur van Indië in gedachten-wisseling is getreden, en dat iets dergelijks, na rijp beraad en onderzoek, voor verwezenlijking vatbaar zoude zijn. Voor het tegenwoordige was echter ten deze in geen geval op eenige directe bijdrage van wege de Overzeesche Bezittingen, ten behoeve der geldmiddelen van het Moederland, te rekenen.

De Voorzitter deelt mede, dat door de afdelingen tot rapporteurs gekozen zijn: 1) voor het ontwerp tot vaststelling van het koloniaal batig slot over 1847, de heeren *Schellinga*, *Winterberg*, *ter Bruggen*, *Hugenholz*, *Wintgens*, van *Rijckevorsel* en *Bacher*.

2) Voor dat nopens de ministeriële verantwoordelijkheid, de heeren *Costerus*, van der *Linden*, van *Hasselt*, *Merussen* en *Wichers*; en

3) Voor dat tot het verlenen van vrijdom van accijns op het gemaal ten behoeve van vermicelli- en macaroni-fabrieken, de heeren *Smit*, *Poortman*, van *Hasselt*, van *Eck* en van *Doorn*.

De commissiën van rapporteurs brengen hare algemeene verlagen uit:

1) Over het ontwerp van wet tot onvervreemdbaar-verklaring van militaire pensioenen en gagementen; en

2) Over dat tot het verlenen van dispensatie van de wet van den 16den November 1814, no. 55, te Oultgensplaat.

De commissie tot de verzoekschriften heeft verslag gedaan op onderscheidene adressen.

Van den 15den. Naar men verneemt, houdt men zich thans bij het ministerie van financiën onledig met de bewerking van een algemeen plan, om het aantal der kantoren van ontvangst der belastingen te verminderen, door onderscheidene te sup. primeren en andere ineen te smelten; het doel van dien maatregel is, om bezuiniging en vereenvoudiging in dezen tak van administratie te verkrijgen.

Van den 16den. In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden is ingekomen een brief van den minister van financiën, waarbij, overeenkomstig het

bepaalde bij de wet van den 20sten Augustus 1848, wordt overgelegd een staat van de verkochte domeinen in den loop van dat jaar. — Een en ander is in handen gesteld eener commissie, bestaande uit de heeren *Luyben*, v. *Heiden*, v. *Doorn*, v. *Hasselt* en *Reinders*.

De commissie van rapporteurs heeft verslag uitgebragt omtrent het voorstel betreffende het reglement van orde. De beraadslaging daarover is bepaald op aanstaanden Maandag te elf uur.

Van den 18den. Men verneemt, dat de heeren grave van *Rechteren* en de generaal jhr. *Klerck*, gisteren namiddag zich naar Engeland hebben begeven, om Koning *WILLEM III* met het overlijden van Hoogstdezelfs Vader bekend te maken en Hoogstdezelven tevens uit te noodigen de reis naar herwaart aan te nemen.

— Heden morgen is er alhier een aanvang gemaakt met het luiden der klokken, ter zake van het overlijden des Konings. Dit zal herhaalde malen gedurende eenigen tijd plaats hebben.

UTRECHT, 15 Maart.

Het Landhuishoudkundig Congres zal dit jaar te Utrecht gehouden worden op den 26sten Junij en volgende dagen, volgens een daarvan later uit te geven programma.

ASSEN, 15 Maart.

De longziekte neemt vooral in de gemeenten *Dwingelo* en *Diever* zeer toe; te *Dwingelo* heerscht zij op zes stallen en zijn daardoor veertien runderen kennelijk angetast; te *Witte*, gem. *Diever*, is zij op twee stallen heerschende en zijn daardoor acht runderen angetast.

— Te *Emmen* raakte men, bij gelegenheid der loting voor de nationale militie, op onderscheidene plaatsen handgemeen en werd er duchtig gevochten. Twee personen werden deswege door de aldaar aanwezige dragonders gegrepen, doch de burgemeester wilde geen proces-verbaal opmaken. Daarvan onderdrukt, begaf de officier van justitie zich naar *Emmen*, en deed onderzoek omtrent het gebeurde en tevens omtrent vechterijen, die er op de jongste jaarmarkt voorgevallen, maar niet eerder ter kennis der justitie gekomen waren. Om 't een en ander zijn vervolgens gedagvaard zeven personen, alle beklagd wegens verschillende feiten van slagerij, en twintig getuigen. De zaak zal den 11den April voor de regbank te Assen behandeld worden. — Er valt in de gemeente *Emmen* meer voor, dat niet ongestraft moest blijven, maar door de justitie niet wordt vervolgd, om de eenvoudige reden, dat zij er geene kennis van krijgt. De goede ingezetenen klagen er, dat aan hunne aanklagen geen gevolg gegeven wordt, terwijl aan de andere zijde straffeloosheid stout en baldadig maakt en 't ontzag voor de overheid verdwijnt. (*Drents. Ct.*)

GRONINGEN, 19 Maart.

Met genoegen verneemt men, dat het goede voorbeeld, op andere plaatsen, zoowel in als buiten ons vaderland gegeven, om door de oprichting van spaarkassen pogingen tot verbetering van het lot van den nijversten handwerksman in het werk te stellen, ook in deze stad navolging heeft gevonden. Het is te hopen, dat, even als elders, de minvermogenge ingezetenen en handwerkgezellen het nut dier inrigtingen zullen beseffen en dat de medewerking van meergegoeden, waarin elders de oprichters der spaarkassen zich mogen verheugen, te Groningen niet zal achterblijven, en dat dus de bestuurders dier inrigting, wanneer zij in den loop dezer week (volgens het bestaande voornemen) hun reglement zullen hebben bekend gemaakt, zich in ruime deelmenging, zoo wel van mingevoeden om te sparen, als in ruime bijdragen van meergegoeden tot bestrijding van de onvermijdelijke kosten aan de daartelling van soortgelijke inrigtingen verbonden, zullen mogen verheugen.

— De op heden alhier gehoudene eerste jaarlijkse paardenmarkt werd begünstigd door schoon weder. — Er is een groot aantal paarden ter verkoop aangeboden, en daar er verscheidene Fransche kooplieden aanwezig waren, zijn voor de schoonste paarden aanzienlijke prijzen besteed, en zijn er een groot aantal door dezelve aangekocht; van de werkpaarden was een redelijke aftek.

— Men schrijft ons uit *Winschoten*, onder dagteekening van den 17den dezer:

„Sedert eenige dagen zijn in de gemeente *Nieuwe Pekela* in omloop verscheidene stukken van vijftientwintig cents of zoogenoemde kwartjes, welke zigbaar zijn genoeid, waardoor derzelver gewigt eene verminderde zwaarte aanbiedt van een tiende wigje of een korrel.

„Men acht zich dan ook, vooral nu door benoeming van de Vertegenwoordigers der Natie door de gegoede burgerij zich voor Nederland een nieuw tijdperk heeft geopend, als van zelve geroepen, om ten spoedigste de aandacht van het groote publiek op dit snoode misdrijf te vestigen, met het tweeledig doel, zoowel ten einde ieder zich voor schade hoede, waartoe men, door allezins regmatige weigering, om op eenigerhande wijze verminderde nieuwe Nederlandsche muntspeciën in betaling aan te nemen, als van zelve in de gelegenheid is, als ook om iedere uitbreiding van dergelijke wandaan voor te komen, 't welk door eene eenparige weigering dier alzoo verminkte stukken, door welke alle eerlijke lieden en goede burgers zich ouderling ten dezen het best zullen kunnen beschermen, zoo al niet geheel vrijdeld, dan toch in hooge mate bemoeijelikt zal worden.

„Wordende intusschen een ieder, wie hij ook zij, doch die zijnen burgerpligt beseft, uitgenoodigd tot het geven van inlichtingen aan alle, hoe hoog of hoe laag ook geplaatste dienaren der Gerechtigheid, welke zich bereids met het onderzoek dezer zaak onledig houdt, ten einde alzo, met haar, ook hier mede te werken, zoo ter op deze wijze, bijna kosteloos te verzekeren Regtsveiligheid van personen en goederen in het algemeen, als, bepaaldelijk, ter opsporing dier onverlaten, welke, door dit hun onzorgelijk bedrijf, zich het burgerregt onder een verstandig en orde- en vrijheidlievend volk hebben onwaardig betoond.”

— Onlangs is uit *Bellingwolde* een meisje getrouwd te *Steenwijk* met zekeren J. de G. Vroeger was eene harer zusters reeds gehuwd met den zoon van dien persoon, en daarna eene tweede zuster van haar met een kleinzoon van haren man. Grootvader, zoon en kleinzoon hebben alzo, in tweede en eerste huwelijk, getrouwd 3 zusters. Liefhebbers van rekenen worden nu uitgenoodigd, de merkwaardige betrekkingen uit te cijferen, waarin die familie tot elkander staat!

— In den namiddag van den 16den dezer ontstond er brand te *Scharmer*, in de zoogenoemde baggerhut, toebehoorende aan H. F. KLOOSTERHUIS, en bewoond door de dagloners *BARTELD SMIT* en *JAKOB NIEHEIJER* met hunne huisgezinnen. De hut is geheel afgebrand, en van de goederen der bewoners is bijna niets gered. Daarenboven is ongelukkig een zwaar zoonje van *SMIT* mede in de vlammen omgekomen. Reeds was het kind, dat ziek te bed lag, door den vader naar buiten gebragt, maar toen deze zich weder in huis begaf, tot berging van goederen, schijnt het kind hem derwaarts weder gevolgd te zijn, en, waarschijnlijk door den rook bedwelmd geworden, heeft het den uitgang niet kunnen wedervinden; zijnde het ten deele verbrande ligchaam onder het puin weggehaald. — De oorzaak van den brand is niet bekend.

Genoemde huisgezinnen zijn door dit ongeval in eenen kommervollen toestand gebragt, uit welken hoode zij de hulp hunner medemenschen dringend benodigd zijn, die dan ook ten hunnen behoeve wordt ingeroepen door den heer predikant T. A. ROMKIN en den heer notaris mr. J. D. TRESLING (Zie onder de Advertentiën).

Met de ontvangst en het overmaken van gelden ten boven bedoelden einde, wil de Uitgever dezer zich gaarne belasten.

— Volgens bepaling van het departement van oorlog, zal, tot ma tiging van de koloniae werving, van het bij 's Konings besluit van den 9den Augustus 11. bepaalde maximum van hand- en aanbrengheld, houdende respectievelijk f 40 en f 10 voor Nederlanders, en f 8 en f 8 voor vreemdelingen, voorloopig worden toegestaan f 10 hand- en f 6 aanbrengheld aan eerst-geenomenen, en zullen vreemdelingen alleen tot eene vermindering voor de koloniale dienst toegelaten worden, zonder dat voor dezen eenig hand- of aanbrengheld in uitgave zullen worden gebragt.

— Het volgende is ons ter plaatsing ingezonden:

ASSEN, 17 Maart.

Heden werd door het Gerechtshof van *Drenthe* uitspraak gedaan in het *drietalig regtgeding* van mr. Ws *HORA SIOOMA* van Oosterbroek, omtrent het aanstellen van eenen *schoolonderwijzer*, *organist*, *voorzitter*, enz. van *Eelde*. Het hof heeft, even als zulks nu driemaal door het *hoog ge-*

G. JANSEN.

